

FOAIE

пентрѣ

МИШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 17.

Luni, 26. Aprilie.

1843.

DINTP'ЪN ПЪГИЛАРИЪ.

Пресимѡіам ші пѣ неам дншелат, кѣткъ нѣ се ва арѣпка дн кале о греа педекѣ де а пѣ пѣтеа континѣа ші съвѣрши артиколѣа днченѣт кѣ титѣла де сѣс ла Нрѣа 14 аї ачестеї Фої. Вѣна пѣ есте а поастрѣ ші DDнїи четиторї, карїї не кѣпоск днпреѡїзрѣрїле маї вѣне, ворѡї десвїновѣдї непѣтїнда продѣсъ прїи каѣсе стрѣне. —

СПИЧЕ ДИИ ІСТОРИА ПАТРИЕЇ.

(Ка ѣрмаге ла челе дїи Nr. 8.)

— Трїста ші днвершѣпата дегвїнаге, че с'аѣ фѣкѣт днтре вїсерїка апѣсанѣ ші днтре чеа рѣсѣрїтеанѣ маї днтѣѣ не времїле патрїархѣлѣї Фотїе, апої сѣпт Черѣларїе, дѣпѣ ачееа дн ѣрма Сѣборѣлѣї дела Флоренѡїа, асѣпра патрїиѣор поастре аѣ авѣт о їнфлѣвїнѣѣ ші аѣ трас асѣпрѣле ѣртѣрї фоарте марї, греме ші ѣнеорї кѣ тотѣл прїмежѡїоасе, не каре ар фї преа де дорїт, ка ївїндѣсе ші ла пої ѣн їсторїк кѣ карактер маре, сѣ ле пѣїе дн кѣмпѣна талантѣлѣї сѣѣ. Пофта де а домпнї а кѣпетенїиѣор вїсерїчеѣшї дїи ачеле веакѣрї де амѣе пѣрѡїле асѣвѣсѣ сѣпт вѣлѣл рѣвнѣї

кѣтрѣ каса Домнѣлѣї, аѣѣтатѣ де полїтїкѣ че не атѣчї ера пропрїетатеа маї пѣмаї а преоѡїмеї, се слѣжїа кѣ капетеле днкоропате, ка шї кѣ неѣе ѣпелте, спре а'шї лѣдї пѣтереа песте паѡїї шї тотдеодатѣ песте днѣсшї домпнїорїї. Прїи о некѣпрїнсѣ фаталїтате се днтѣмпла, кѣ днѣсшї домпнїорїї ѡѣрїлор сїмѡїа о пѣѣчере а се те-стека дн дїспѣтеле релїѡїоасе ѣнеорї кѣ тотѣл петревнїче, дїи каре ѣпѣс ѣрма челе маї крѣпчене вѣрсѣрї де сѣпѣе. Гречїї, Егїптенїї шї Асїаѡїї аѣ дат челе маї десе пїлде шї прїлежѣрї ла дїспѣте релїѡїоасе, че парте маре се днторчеа пѣмаї не лѣпѣѣ ворѣе гоале, шї каре се тѣпарѣ пѣпѣ кѣнд Мохамеданїї тѣнд ла мїжлок, днвѣдарѣ шї не ѣпї шї не алѡїї а се сѣпѣне шї а третѣра де о релїѡїе порѣпчїтѣ, аѣѣтатѣ шї лѣдїтѣ прїи асѣѡїтѣл савїеї. — Дѣпѣ ачестеа атїнсе ачї пѣмаї не сѣѣрт, дн ѡеперал, сѣ не днтоарчеш ла ѡѣрїле поастре.

Дїи днтѣїле веакѣрї але крѣѡїпѣтѣѣї шї пѣпѣ дн ѣїлеле поастре, асѣпра Дачїеї шї а Панонїеї пѣтереа вїсерїчеаскѣ с'аѣ сїлїт дїи доаѣ пѣрѡїї а'шї днѣїѣ сїпѣтрѣл сѣѣ, адекѣ дела Рома шї дела Константїнопол. Дѣпѣ фѣкѣта сїсїстѣ пѣѣвїнѣеле лѣрарѣ шї ла пої ѣн карактер кѣ тотѣл

врѣштати. Ла гласѣ патриархілор чели фелдерѣторѣ de апатете паціе колъкѣ тоаре дн цѣрле ачестеа се деспѣрцѣрѣ ші дѣпѣ леѣеа вісерічѣаскѣ, дѣпѣ кѣм ера деосевіте prin съпѣе ші лімѣѣ de патѣрѣ. Черѣл саѣ зрсіта воі, ка Ромѣні ші рѣтѣіе зпіді кѣ вісеріка рѣсѣрїтеапѣ дела Константінопол, іар Ѣнгѣріі се съпѣсерѣ ла ізрїсдікціа патриархѣлѣ апѣсеан дела Рома; неатѣл чел таре славонеск се десвїпѣ днтре сіне дпсѣш; Полоніі, Кроаціі, Славоніі рекѣпоскѣрѣ Рома, іар Сѣрвїі, Бѣлгарїі, Рѣшіі ш. а. алеасерѣ Константінополѣл. Днтре країі Ѣнгарїеі се арѣтарѣ кѣдїва фѣрвїпці апѣрѣторі а іntереселор вісерічѣі апѣсене ші пѣзѣіторі de а лѣді пѣтереа еі ші дн ачелеа цѣрї, знде фїнеѣа ші істѣдїмеа грѣчѣаскѣ фїпсесе пічор статорпїк. Деѣі

— Країѣл Лѣдовїк I. пѣміт чел таре, дѣпѣче кѣ рѣвна че аеа ел пентрѣ вісеріка романѣ, пѣ дпчета а рѣсвоі пе тоці карїі пѣ цїнеа кѣ дѣпса, пе ла апѣл 1371 се скѣлѣ ші асѣпра прїпдѣлѣі Цѣреї ротѣнеціі Влад de ші пѣ кѣ деосевїтѣ порочїре, пентрѣ-кѣ дн ачел рѣсвоїѣ Нікѣлае воїводѣл Трансїлванїеі рѣтасе порт кѣ маї тоці аї сѣї, іар країѣл Лѣдовїк че е дрепт, кѣпрїнсе Бѣнатѣл Северїпѣлѣї, ел дпсѣ пѣ кѣтезѣ а іnтра маї дн монтрѣ prin пѣдѣрї ші а да фадѣ кѣ Ромѣніі. *) Ачелаш Лѣдовїк dedea Немешїлор Трансїлванїеі прївїлеціѣрї скѣтїтоаре, дакѣ еї пѣтеа пѣвѣлї ші прѣда дн Цѣрїле ротѣнеціі. —

Дѣпѣ кѣте чїтїм дн історїчїі Ѣнгарїеі деспре ашезареа Кѣманїлор дн Ѣнга-

рїа, деспре вѣтѣлїле ші креціпареа лор, de пікѣрї пѣ се адеверѣазѣ кѣ ачѣіашї ар фї фост Ромѣні, прекум воїрѣ зпїі. Оаре конѣсїа ачестор доаѣ попоарѣ п'аѣ пѣрчѣс ла скрїіторі дн ачѣа днтреціѣраре, кѣ Кѣманїі орї чїне вор фї фост еї, аѣ лѣкѣіт време дндѣлзпгѣ дн цѣрїле, знде ера ашезаци Ромѣніі? (Bezı Nr. 8 а фоїеї.)

— Дн коллекціле фѣкѣте de D. Rosenfeld се афлѣ днтре алте мѣлте зп хрїсов кѣ датѣ дн Хаѣер дела апѣл 1435 дн дѣтїнека че зрмеазѣ дѣпѣ зїоа С. Елісаветѣі, скрїс de Ладїславс de Чаак воїводѣл Трансїлванїеі ші контеле de Сопѣк. Кѣпрїнсѣл аѣлзїашї хрїсов е фоарте іntересѣторѣ. Се спѣне адекѣ дн трѣпсѣл, кѣткѣ дѣпѣче Коста кѣ Стапчѣл ші Волкѣл попа тотдеодатѣ Кенезі дн Рѣзшор дн дістрїктѣл Хаѣак днтрепѣ кѣ фечорїі ші фраціі лор с'ар фї скѣлат дн контра короанеї, а днтпѣратѣлѣ ші асѣпра чїпстеї воїводатѣлѣї, прѣдѣнд локѣрїле ші цїпѣтѣрїле, апої фѣцінд ла Молдавїа с'аѣ зпїт кѣ дѣштанїі Ѣнгарїеі, ші іарѣш аѣ маї фѣкѣт мѣлте реле ші прѣзі. Деѣі фїндкѣ тот кенезіатѣл лор, кѣт ші сатѣл лор Шїерел пентрѣ пѣкатѣл лор de некредїндѣ каде дн тѣпїле днтпѣратѣлѣї (ші країѣ тотдеодатѣ Сїгістѣнд), воїводѣл кѣ пѣтереа ші азкторїтатеа че о аре дела Домпѣл сѣѣ днтпѣратѣл, пѣмітѣл кенезіат кѣ тоате фолоаселе лѣї, кѣ пѣтѣпѣтѣрїле арате ші неарате, кѣ пѣдѣрї, беркѣрї, спїнетѣрї, фѣпаѣе, апе, кѣмпї, деалѣрї, тѣндї шчл. ле дѣ повїлілор Міхаїл, ші Бозорад ші Іоан карїі ера фечорїі лѣї Іоан тот дела Рѣзшор, каре ачест дн зрмѣ, прекум аратѣ хрїсовѣл, днтр'о вѣтаїе че аѣ авѣт прїетїпїі романокатоличїстѣлѣї

*) Gebhardi, 15 Bd.

дн контра неприетинлор съ ла Хацак, рѣнит греѣ аѣ мѣрит дн кѣмпелъ бѣтъліеі. — Ка съ тѣчет, кѣ пе времіле, дн каре аѣ ешит ачест хрисов, дн пѣмѣнтѣл Хадегѣлѣі пѣ лѣкѣіа алт неам, декѣт пѣмаі Ромѣні, пѣмеле атѣт ачелор ліпсіді де кепезіат, кѣт ші а фрацілор, каріі дн кѣщігарѣ, араѣт кѣрат, кѣ тоці ачеіа аѣ фост Ромѣні, кѣ тоціі дн сатѣл Рѣжшор. Дн ачест докѣмент дн кѣ кѣпоащем, кѣткѣ повлімеа саѣ воіерімеа ромѣнеаскѣ трапсілванѣ дн кѣт дн веакѣрїле ачеле дн чепѣсе а се десѣна дн тре сіне ші а се дѣштѣні фраці кѣ фраціі дн прїчіні релїціоасе; ші фїндкѣ паціа магіарѣ апѣкасе кѣ мѣлт маі пайнте а дн мѣрѣдіша ші а іѣві католїчїстѣл, зртареа фѣ преа фїреаскѣ, кѣ тоате ачеле фамїліі ромѣне повїле, каре дн мѣрѣдішарѣ леѣеа бїсерїчеі апѣсене, кѣ дн четѣл се тѣіарѣ де кѣтрѣ трѣпѣл чел маре а Ромѣнілор ші дн прївінцѣ націоналѣ ші се дн трѣпарѣ кѣ магіарїмеа. Ла матерїе ка ачеаста політїко-релїціоасѣ вом авеа прїлеж ічі коло а пе маі дн тоарче. Дн трѣачеа хрисовѣл сѣс арѣтат везіл тїпѣрїт дѣпѣ оріціналѣ латїн ла D. Schuller Geschichte von Siebenbürgen. Erstes Hft. 1840.

— Дн пѣратѣлѣ ші краіѣлѣ Сїгістѣнд пе лѣпгѣ алте пете че маі авеа пе карактерѣл сѣѣ, дн плѣчеа а кѣлка ші жѣрѣмїтеле фѣкѣте; ачест маре пѣкат дн фѣкѣ ел маі вѣртос ла трактателе че дн кеіа кѣ Хѣсїдіі дн Боемїа. Ачеастѣ трѣсѣрѣ а лѣі Сїгістѣнд о дн семпѣт ачі кѣ скоп де а пе фолосї аїреа де дѣнса. —

— Історїчіі зпгѣрѣщї дн історїа маі вѣртос дела Лѣдовїк І. дн коаче, ворѣск фоарте дес пентрѣ зп фелїѣ де сѣпѣнере а Молдавїеі ші а Валахїеі, ла короана Ын-

гарїеі; дн сѣ пе кѣт пѣтем щї, пїчі зпѣл дн ачеіашї п'аѣ арѣтат, саѣ кѣ п'аѣ фост дн старе а лѣмѣрї патѣра ачелеі сѣпѣнерї, пїчі трактате векі фортале ла мїжлок п'аѣ преа адѣс. Лѣдовїк І. пе Молдовенї ла а. 1359 пѣ іаѣ пѣтѣт сѣпѣне шї Домнѣл лор Богдан дн плѣті лѣі пѣмаі зп фелїѣ де трївѣл, де каре шї репѣвліка Венедїеі аѣ дат Ынгарїеі кѣтѣва време, іар дѣпѣ ачееа дн саш Ынгарїа, дн сѣш дн пѣратѣл романо-церман трїмітеа трївѣт Тѣрчілор. Аша еѣ кред, кѣткѣ пентрѣ історїчіі патрїілор поастре рѣмѣне ачеастѣ проблемѣ де деслегат кѣ мѣлтѣ скѣмпѣтате, ка зпа че пѣлѣ дн зїоа де асѣзїі аре іnteres mare фоарте.

— Пе времеа краіѣлѣ Матїас Корвїнѣ дн тоатѣ Ынгарїа се скрїа пѣмаі лѣтїнещє. Пела 1465 пѣмїтѣл краіѣ дн темейє чеа дн тѣіе тїпографїе ла Бѣда. Дн ачеаста се тїпѣрїа пѣмаі кѣ рѣці лѣтїнещї; пентрѣ-кѣ лїмѣа магіарѣ пе ачеле времі пѣ ера дн трѣвїндатѣ пїчі дн лїтератѣрѣ, пїчі ка лїмѣѣ дїпломатїкѣ а дѣрїеі. Ба че є маі мѣлт, лѣмеа кредеа пе атѣпчі, кѣ пїчі есте кѣ пѣтїндѣ а скрїе ворѣе магіарє.*) Ачеаста ера стареа лїмѣеі магіаре сѣпт Матїас Корвїнѣл!

— Матїас Корвїн ѣнкѣ ера прїгонїторїѣ де еретїчі, але кѣрор аверї ле копфїшка. Сѣ дн семпѣт, кѣ дн ачеле веакѣрї греко-рѣсѣрїтенїі ка зпїі, карїі с'аѣ сѣвѣтрас де сѣпт прїматѣл Ромеї шї се пѣмїа схїсмаїчї, прїп некѣмпѣтатѣ зрѣ че домнїа дн тре партїделе релїціоасе, ера шї еї трактаді де о потрївѣ кѣ алці еретїчі. — Дн кѣ пела а. 1254 Бела шї Коломан

*) Galeotus apud Schwandtner. T. 1. p. 557.

порпиръ рѣсвоѣхъ асѣпра църѣи ротънеци спре а сілі не лѣкѣиторіи ла сѣпѣпере кѣтръ папа дела Рома. Політика ачеаста с'аѣ ѣрмат ші маї тѣрзіѣ.

Папа дела Рома пѣмаї ажѣтат де Матиас аѣ кѣтезат а словозі апатемъ асѣпра лѣи Георгіе, крайлѣи Боеміеи, каре ера сокрѣл лѣи Матиас ші кѣрѣи ачеста лѣи жѣрасе кредінцъ ші пріетініе. Де аічї се ескаръ мѣлте ші крѣпчене вѣрѣсрї де сѣпце. Ачест Матиас, а кѣрѣи ѣѣіре де дрептате ка жѣдекѣторѣхъ се фѣкѣсе де проверѣ, кѣнд вінеа треава ла кѣпріндерї де църї, се словозіа ла челе маї марї недрептѣцї, кѣчї поѣта лѣи де а domni ера лѣифѣлѣкѣратъ.

— Чѣа дінтѣіе леѣе, порѣпчїтоаре де а прїмі ла челе маї алесе дрегѣторїи але Ѣнгаріеи пѣмаї Магїарї пѣскѣцї, с'аѣ фѣкѣт ла а. 1490 сѣпт Владїслаѣ. Ера лѣисъ преа тѣрзіѣ; пентрѣ-кѣ повїлімеа църѣи тоатъ ера лѣпестрїцатъ кѣ стрѣні де маї мѣлте пацїи.

— Лѣнкѣ ла а. 1491 крайл Владїслаѣ лѣнкеіе о паче кѣ лѣпѣратъ ші крайл Максїмїан, лѣнтрѣ кареа касеї Хавсѣвргї-ко-австрїаче і с'аѣ дат дрептѣл де моѣепїре ла тронъ Ѣнгаріеи ші Немцїлор се дѣдѣрѣ ачелеашї прївілеѣїврї каре ле авеа ші Ѣнгѣрїи. Кондїцііле ачестеа с'аѣ ре'поїт маї де мѣлте орї лѣн времіле ѣрмѣтоаре.

— Кѣм ста кѣ моралїтатеа лѣн веакѣл де мїжлок? фоарте рѣѣ. Дїн о мїе пілде зна : Вартолемеїѣ Берїсло, тареле архїмандрїт (Prior) а кѣлѣгѣрїлор Іоанїцї дела Аврапа лѣшї аѣла чѣа маї маре плѣчере а печїнстї ші а стрїка не ѣетеї мѣрїтате ші не ѣете верѣѣре ші апої але оторѣ.

— Ла а. 1502 дѣпѣ прѣдареа Відїнѣ

лѣи, а Кладовеї шї а Нікополѣлѣи, кѣм шї а ѣнеїмарї пѣрцї дїн Сѣрвіа, Ѣнгѣрїи адѣсерѣ лѣн ровїе мѣлцї Грѣчї, Сѣрві шї Бѣлгарї, не карїи лѣи ашезарѣ лѣн дїнѣтѣрїле лѣнтрѣ Белград шї Тїмїшоара, спре а лѣкра пѣмѣптѣл. Іатъ ѣпа дїн челе дїнтѣи ѣрме а венїрїи Сѣрвілор лѣнтрѣ Ромѣнїи дїн Бѣлат. *)

— Лѣн діета дела а. 1547 статѣрїле Ѣнгаріеи рекѣпоскѣрѣ, кѣмкѣ крѣімеа Ѣнгаріеи лѣн пѣтереа трактателор веки есте сѣпѣсѣ крайлѣи Фердїнанд (de Австрїа) шї ѣрмашїлор лѣи пентрѣ тоате веакѣрїле. **)

— Ла апѣл 1552 ера лѣн Агрїа комѣдант Стефан Дово де Рѣска ѣн ѣрѣват фоарте вітеаз шї лѣнделепт, каре дѣдѣ пент кѣ 125,000 Тѣрчї, карїи лѣнкѣпцїѣрасерѣ четатѣеа. Дѣпѣ кѣтева лѣнкѣрсіи лѣнфокате чѣ фѣкѣрѣ ачещїа асѣпра четѣцїи, маї не ѣрмѣ кѣ пердере де 40 мїи осташи се рѣтрасерѣ рѣшїнацї. Дово аѣ пердѣт пѣмаї 300 дїн аї сѣи. ***) — Ної кѣпоаѣем о фамїліе Дово де Рѣска ромѣпѣ кѣратъ, дїн каре астѣзї авем шї ѣн преот ромѣпеск ачї лѣн Трансїлванїа. —

— Ла а. 1562, не кѣнд чертеле релїціоасе лѣнтрѣ католичї шї реформаци пѣтрѣпсерѣ шї лѣн Трансїлванїа, Сѣкѣїи се скѣларѣ асѣпра Сасїлор шї лѣнченѣрѣ аї прѣда; ѣенералїи лѣнесъ а крайлѣи Іоан ѣмілїрѣ не Сѣкѣїи шїї лїпсїрѣ де прївілеѣїврїле лор. Ърѣ веке. —

(Вор ѣрма.)

*) Gebhardi Cap. 34.

**) Decretum Stat. in Corp. Juris Hung. T. 1 p. 408. Responsio Regis ibidem p. 416.

***) Gebhardi. K. 34.

БАРЬ - АЛБАСТРЪ.

Ера одатъ зп ом, каре авеа касе фрѣ-моасе дп ораш ші ла царъ, вассе де азр ші де арцінт, мобіле дпподовіте кѣ кѣ сътѣрї, ші трѣсърї пѣсте тот азрїте. Дар, дпн непорочїре, ачест ом авеа барва алба-стръ: ачеаста 'л фѣчеа атѣт де зрѣт ші атѣт де грозав, дпкѣт пѣ ера пічї фемее пічї фатъ, кареа съ пѣ фѣгъ де дѣпсѣл. Ына дпн вечїеле сале, дамъ де калїтате, авеа дѣтъ фете кѣ десъвършїре фрѣмоасе. Ел дї черѣ зна дпнтрѣпсе дп кѣсъторїе, лѣсъндѣї алецереа, пе каре ва вої аї да. Еле пѣ'л вреа де лок амѣндѣтъ, ші се трї-мітеа зна ла алта, непѣтѣнд а се хотѣрѣ ка съ іа зп ом, каре авеа барва албастръ. Чееа че ле дісгѣста дпкѣ, ера кѣ ел лѣ-се дп кѣсъторїе маї тѣлте фемеї, ші пѣ щїа піміні че се фѣчеа ачесте фемеї.

Барь-албастръ, ка съ факъ кѣпощїн-цѣ, ле дѣсе кѣ тѣта лор ші треї патрѣ дпн челе маї вѣпе прїетене але лор ші кѣщїва тіперї дпн вечїѣтате, ла зна дпн каселе сале дела царъ, знде аѣ шезѣт опт зїле дпнтрѣцї. Аколо пѣ ера декѣт плїт-бѣрї, петречерї ла вѣпат ші ла пескѣїт, жокѣрї ші месе: пѣ dormea де лок ші петречеа тоатъ поаптеа фѣкѣнд глѣме зпї алтора; дпсфѣршїт тоате мерсерѣ аша де вїне, кѣ чеа маї мікѣ дпчепѣ а гѣсї кѣ стѣпѣнѣл касеї пѣ маї авеа барва ал-бастръ, ші кѣ ера зп преа чїнстїт ом. Дп-датъ че се дпнтрѣнаръ ла ораш, кѣсъторїа се съвършї.

Дѣпъ о лѣпъ, барь-албастръ зїсе со-щїї сале кѣ есте сїліт а фаче о кѣлѣторїе дп провинцїе, де шасе съпѣтѣнї чел пѣ-щїп, пентрѣ о тревѣїцѣ неапѣратъ; о рѣгѣ

съ петреакъ вїне дп лїпса са, съ пофѣта-скѣ ла дѣпса пе вѣпеле сале прїетене, съ ле дѣкѣ ла царъ, дака воеще, шї прѣтѣ-тїнденї съ факъ келѣелї, іатъ дї зїсе ел, кеаа челор дѣтъ маї камере де мобїле, іатъ ші але васелор де арцінт ші де азр, каре пѣ сѣпт де тревѣїцѣ дп тоате зї-леле, еатъ ші але каселор де фѣрѣ, знде есте азрѣл ші арцінтѣл, але касетелор, знде сѣпт скѣлеле тѣле; ші іатъ ші кеаа, каре deskїde тоате апартаментеле. Астѣ кеаа есте а кабїнетѣлѣї дпн фѣндѣл галерїї апартаментѣлѣї де жос: deskїde тот, зп-вѣлѣ прѣтѣтїнденї; дар, дпнтрѣ'ачест мік ка-бїнет, те попреск д'а інтра, ші те попреск дп асѣел де кїп, кѣ, дака щї съ ва дп-тѣппла съ'л deskїzї, пѣ есте пімік, каре пѣ ва тревѣї съ ащепцїї дела тѣпїа теа."

Еа се фѣгѣдѣї а пѣзї кѣ ексактїтате тот чеї порѣпчїсе; ші ел, дѣпѣче а дп-врѣдїшато, се сѣї дп трѣсъра са ші плѣкѣ дп кѣлѣторїе.

Вечїеле ші прїетенеле сале челе вѣпе п'ащептарѣ съ трїміцѣ съ ле кеме а мерѣе ла тѣпѣра тѣрїтатъ, а ѣт авеа перѣвѣдаре де а ведеа тоате богѣщїїле касеї сале, пе дпндрѣзнїнд а венї пе кѣнд вѣрватѣл съѣ се афла акасѣ, дпн прїчїна вѣрвѣї сале чеї албастре, каре ле прїчїнзїа гроазѣ. Іатъ-ле дпдатъ алергѣнд дпкоачї дпколо прїп камере, кабїнете, гард-рѣбе тоате каре де каре маї фрѣмоасе ші маї скѣтпѣ. Еле се сѣїрѣ дпсфѣршїт ші дп камереле де мо-бїле, знде пѣ пѣтеа дпдестѣл съ амїрезе пѣтѣрѣл ші фрѣтѣсецѣа тапїсерїїлор, а патѣрїлор, а софалелор, а кабїнетелор, а меселор ші а оглїнзїлор, дп каре се ведеа чїнева дела кап пѣлѣ ла пічоаре, ші а кѣ-рѣра бордѣре, зпеле де крїстал, алтеле де

арцинт, прекъм ши де арцинт свѣлат къ аѣр, ера челе маї фрѣмоасе ши челе маї тѣреѣ че а пѣтѣт педѣне ведеа: еле пѣ дпчета д'а лѣзда фоарте тѣлт ачесте лѣкрѣрї, ши де а дорї ферїчїреа прїетенеї лор, пе каре къ тоате ачестеа пѣ тѣлѣзтеа де лок тоате ачесте богѣдїї, дїп прїчїна перѣвѣдѣрїї че а веа ка съ теаргъ съ дескїзъ кабинетѣл а партаментѣлї де жос.

Еа фѣ атѣт де сїлїтъ де кѣрїозїтате, къ, фѣр' а консїдера къ пѣ есте де кѣвїицѣ а лѣса компанїа, се ковора прїптр'о скарѣ аскѣпсѣ, ши къ атѣта ївѣеалъ, дпкѣт ера съ ши рѣпъ гѣтѣл де дѣз треї орї, сосїнд ла зша кабинетѣлї, се опрї аколо кѣтѣва време, гѣндїндѣсе ла порѣнка че вѣрватѣл съѣ дї dedese, ши лѣжнд дп вѣгаре де сеатъ къ поате съ ї се дптѣмпле вр'о непорочїре пентрѣкъ с'а арѣтат несѣпѣсѣ; дар їспїтїреа са ера атѣт де пѣтернїкъ къ пѣ пѣтѣ а о ковѣршї: лѣѣ дар кеа чеа мїкъ, ши дескїсе, третѣрѣндѣ, зша кабинетѣлї.

Маї дптѣїѣ пѣ вѣзѣ нїмїк, пентрѣкъ ферестрїле ера дпкїсе. Дѣпъ кѣтева мїнѣте, дпченѣ а ведеа къ пардосеала ера тоатѣ плїпъ де сѣпѣе дпкегат, дп каре се ведеа третѣрїле а маї тѣлтор фетеї тоарте атѣрпате дп лѣпгѣл пѣрегїлор. Ачестеа ера тоате невестеле че Барѣ-алѣастрѣ лѣсе дп късѣторїе, ши ле сѣгрѣмасе зпа дѣпъ алта еа сокотї къ тоаре де фрїкъ, ши кеа кабинетѣлї че о скосесе дїп дпкѣветоаре, дї къзѣ дїп тѣпъ.

Дѣпъче пѣдїнтел дпшї релѣѣ сїмѣрїле, лѣѣ кеа де жос, релѣкїсе зша, ши се сѣї дп камера са ка съ се десметїчеаскъ пѣдїп; дар пѣ пѣтеа съ ши віе де лок дп сїне, атѣт ера де спѣїмѣптатѣ. Бѣгѣнд де сеатъ къ кеа кабинетѣлї ера тѣпжїтѣ де

сѣпѣе, о шѣрсе де дѣз треї орї, дар сѣпѣцеле пѣ се лѣа дѣпъ дѣпса: дпзадар се къзнеа а о спѣла ши а о фрѣка къ нїсїп, сѣпѣеле тот рѣтѣпнеа пе дѣпса, къчї кеа ера къ фертече, ши пѣ ера мїжлок д'а о кѣрѣда віне, кѣнд скотеа сѣпѣеле дїптр'о парте, ешеа дп чеаалатѣ парте.

Барѣ-алѣастрѣ ревенї дїп кълѣторїа са кїар дп сеара ачеа, ши зїсе к'а прїїмїт скрїсорї пе дрѣм, каре ї вестеа къ прїчїна, пентрѣ каре ел плекасе, с'а сѣвѣршїт дп фолосѣл съѣ. Неѣаста са фѣкѣ тот че пѣтѣ ка съ л дпкредїндезе, къ аѣеа таре вѣкѣрїе де кѣрѣнда са дптоарчере. А дѣазї дї че рѣ кеїле, ши еа ї ле дете, дар к'о тѣпъ аша де третѣрѣндѣ, дпкѣт ел гїчї де лок тот че се дптѣмпласе.

„De znde віне, зїсе ел, къ кеа кабинетѣлї пѣ есте де лок дптре челелалте? — Треѣѣе, зїсе еа, съ фї лѣсато сѣс пѣ масѣ. — Нѣ лїпсї, зїсе Барѣ-алѣастрѣ, да мї о да пѣ маї декѣт.“ Дѣпъ кѣтѣва амѣпаре де време третѣї о'адѣкъ кеа. Барѣ-алѣастрѣ зїтѣндѣсе ла дѣпса, зїсе невестеї сале: „Де че есте сѣпѣе п' ачестѣ кеа? Нѣ шїѣ, ре спѣпсе сѣрпана фетее маї галѣепъ декѣт тоартеа. — Нѣ шї нїмїк? зїсе Барѣ-алѣастрѣ; еѣ шїѣ віне, аї врѣт съ їптрї дп кабинет? еї віне! Доамна теа, веї їптра ши Дѣмпнеата аколо, ши веї мерѣе а'дїї лѣа локѣл лѣпгъ дамеле, каре ле аї вѣзѣт.“ Еа се арѣпкъ ла пїчоареле вѣрватѣлї съѣ, плѣпгѣнд ши черѣндѣї ертаре къ тоате семпеле зпѣї аѣѣѣрате къїнде пентрѣ неаскълтареа са. Ар фї змїлїт о стѣпкъ, фрѣтоасѣ ши дптрїстатѣ, прекъм ера; дар Барѣ-алѣастрѣ аѣеа о їнїмъ маї таре декѣт о стѣпкъ „треѣѣе съ торї, Доамна теа, дї зїсе ел, ши кїар дп чеасѣл ачеста. — Фїїнд-

къ требве съ мор, респѣнсе еа прѣвѣндѣ'л къ окїи скѣлдаці дн лакрѣми, дѣ'мї пѣцїнѣ време ка съ тѣ роу лѣи Дѣмнезеѣ. — Дѣцї даѣ о жѣмѣтате де сѣерт де чеас, зїсе Барѣ-албастрѣ; дар маї тѣлт нїчї зп мїнѣт тѣ-кар.“

Кѣнд еа фѣ сїнгѣрѣ, кемѣ пе сорѣ са, шї дї зїсе: „Сора теа Ано (фїндкѣ се пѣ-теа асфел) сѣете, те роу, дн вѣрфѣл фой-шорѣлѣи, ка съ веzi дака фрацї меї вїн: 'мї аѣ фѣгѣдѣїт къ ор съ вїе съ тѣ вазѣ а-стѣзї; шї дака тѣї веї ведеа, фѣ-ле семн съ ее грѣвеаскѣ.“ Сора са Ана се сѣи; шї сѣртана днтрїстатѣ дї стрїга дїн време дн време: „Ано, сора теа, Ано, пѣ веzi тѣ нїмїк вїнд?“ шї сора са Ана дї рѣспѣндеа „пѣ възѣ нїмїк декѣт соареле, каре стрѣлѣ-чеще, шї іарѣа, каре днверзеце.“ Кѣ тоа-те ачестеа варѣ-албастрѣ, цїнд зп кѣцїт таре дн тѣла са, рѣкнї дїн тоатѣ пѣтереа са: „Дѣ те жос кѣрѣнд, орї тѣ зрк аколо сѣс. — Днкѣ зп мїнѣт, те роу, дї рѣспѣнсе неваста са; шї дндатѣ стрїгѣ днчет: „Ано, сора теа Ана, пѣ веzi нїмїк вїнд? шї сора са Анна респѣнсе: „Нѣ възѣ нїмїк декѣт соареле, каре арѣнкѣ разеле сале, шї іарѣа каре днверзеце.“

„Дѣ те жос кѣрѣнд, стрїгѣ Барѣ-ал-бастрѣ, орї тѣ сѣїс еѣ аколо — тѣ даѣ, респѣнсе фемееа: шї дѣпѣ ачеїа стрїгѣ: „Анно, сора теа Анно, пѣ веzi нїмїк вїнд? — Возѣ, респѣнсе сора са Анна, зп таре праф, каре вїне дїн партеа ачестеа. — Сѣнт фрацї меї? — Ваї! пѣ сора теа; възѣ о тѣр-тѣ де ої. — Нѣ вреї съ те коворї, стрїгѣ Барѣ-албастрѣ! — Днкѣ зп мїнѣт респѣн-се соцїа са; шї дѣпѣ ачееа стрїгѣ: „Анно, сора теа, Анно, пѣ веzi тѣ нїмїк вїнд? — Возѣ дої кѣлѣрецї, карїи вїн дїн партеа а-

честеа, дар сѣнт днкѣ преа де парте. — Дѣмнезеѣ фїе слѣвїт! стрїгѣ еа зп мїнѣт дн зртѣ, ачещїа сѣнт фрацї меї — еѣ ле фак семн кѣт почѣ ка съ се грѣвеаскѣ.“

Барѣ-албастрѣ днчепѣ а рѣкнї аша де таре, днкѣт тоатѣ каса се кѣтретѣрѣ. Сѣртана фемее се коворѣ, шї мерсе съ се арѣнче ла нїчоареле сале, тоатѣ кѣфѣн-датѣ дн лакрѣмї шї кѣ пѣрѣл вѣлвоїѣ: „А-честеа есте днзадар, зїсе Барѣ-албастрѣ; требве съ морї“ пе зртѣ, апѣкѣнд'о к'о тѣпѣ де пѣр шї кѣ чееалатѣ рѣдїкѣнд кѣцїтѣл дн аер, ера сѣї іа капѣл сѣртана фемее, днторѣкѣндѣсе кѣтре дѣнсѣл, шї прѣвѣндѣл къ окїи тѣрїнзї, дн рѣгѣ сѣї деа зп мїнѣт ка сѣ'шї адѣне мїндїле. „Нѣ, пѣ, зїсе ел, рекомѣндѣте вїне лѣи Дѣмнезеѣ;“ шї рѣдїкѣнд вразѣл сѣѣ. . .

Днтр'ачест мїнѣт, аѣ вѣтѣт аша де таре ла поартѣ, къ Барѣ-албастрѣ се опрї дндатѣ. Дескїсерѣ, шї пѣмаї декѣт възѣрѣ днтрѣнд дої кѣлѣрецї, каре, цїнд са-вїеа дн тѣпѣ, алергарѣ дрепт ла Барѣ-албастрѣ.

Ел кѣпоскѣ дндатѣ къ ера фрацїї не-вестеї сале, зпѣл драгон, шї чел-алт тѣске-тар, асфел днкѣт фѣцї дн гравѣ ка съ скапе; дар чеї дої фрацї се лзарѣ дѣпѣ дѣп-сѣл шї ажѣпѣндѣл пѣсерѣ тѣла пе ел днпїнте де а пѣтеа кѣцїгїа скара прїдворѣ-лѣи днпїнтеа касеї, дї петрекѣрѣ савїеа пѣн' тѣп, шї 'л лѣсарѣ морт. Сѣртана фемее ера маї аша де моартѣ ка шї вѣр-ватѣл сѣѣ, шї п'авеа пѣтере а се рїдїка ка съ днвѣрѣцїшезе пе фрацїї сѣї.

Се днтѣмплѣ къ Барѣ-албастрѣ п'а-веа де лок моцѣнїторї, шї асфел соцїа са рѣтасе стѣпѣпѣ песте тоате аверїле сале. Еа днтрѣвѣїндѣ о парте сїре а тѣрїта пе

тѣлѣра са сорѣ Анна, дѣпѣ зп тѣлѣр, де каре еа ера ѣвѣтъ де тѣлѣтѣ време; о алтѣ парте спре а кѣмпѣра дрегѣторіе де кѣпѣтан ла амѣндої фразіи съї; шї рѣтѣшїда а се тѣрїта еа дѣлѣшї дѣпѣ зп фоарте чїпстїт ом, каре о фѣкѣ съ зїте зрѣта време че петрекѣсе кѣ Барѣ-алѣастрѣ.

М о р а л и т а т е .

Кѣрїозїтатеа, кѣ тоате аттрацерїле сале, костѣ adesea тѣлѣте неказѣрї; vedem пе тоатѣ зїоа о тїе де пїлде асфел дѣфѣцишѣндѣпїсе. Есте, съ пѣ се сѣпере сексѣл, о пѣлѣчере преа зшоарѣ. Декѣм о добѣндепѣ нещїне, дѣчетеазѣ де а фї, шї тот-д'азпа костѣ преа скѣмп. Кѣлт де пѣдїн съ айѣ чїнеѣа жѣдекатѣ съпѣтоасѣ, шї а лѣтї съ кѣпоаскѣ іскѣсїнда, дрѣчїле, веде дѣдатѣ кѣ ачеастѣ історїе есте о повесте а времїи веки. Нѣ есте де лок сод атѣт де грозав, пїчї каре съ чеарѣ лѣкрѣ кѣ непѣтїнѣ: фїе ел петѣлѣдѣмїтор шї целос, лѣнгѣ соціеа са дѣ веде нещїне сѣферїнд кѣ рѣвдаре, шї де орї че колорѣ варѣа са поате фї, кѣ аневое поате чїнеѣа жѣдека, каре дїн доѣ есте стѣпѣлѣл.

N. Неповїчї.

Дѣпрїчїнатѣл шї Аѣокаѣтѣл.

Д.

Ла жѣдекѣторїе
Спѣне'тї кѣм съ скрїе?

А.

Е кѣ пѣме де чїпстїтѣ
Ачеаста'ї адреса чеа обїчпѣтѣ. —

Предїкаторѣл *) сїпчер.

Аззїтацї кѣтѣ ам спѣс

Дѣ пѣтїле челѣї де сѣс?

De врецї съ'тї дацї аскѣлтаре, дѣтї ва пѣ-
рѣ пре вїне,
Іар де пѣ! — фачецї ка тїне. — D. P.

Лѣпѣл непорочїт.

Нїще лѣпї възѣнд зп товарѣш а лор рѣнїт сѣпт о тѣлпїнѣ, съ рѣпезїрѣ асѣпра лѣї, шї дѣпѣ тѣшкѣтѣрїле чеї дасе, пѣ м' апѣк кѣ п'авѣ гѣнд съ'л шї сѣшѣгїе. Іар сѣртанѣл лѣпѣ ле зїсѣ: дакѣ пѣ тѣ пѣтецї ажѣта, дѣкаї пѣ'тї спорїцї осѣнда. —

Че маї ащепдї дела тѣлѣдї оаменї, кѣнд дѣ везї кѣ пѣ крѣцѣ кїар пе фразїи лор, кѣм дѣ прївеск кѣзѣдї, шї кѣнд драгостеа лор цїне, пѣпѣ дѣкѣт съ теме зпѣл де колдїи алѣгїа, саѣ пѣпѣ пот прѣда дѣпрезпѣ. —

D. P.

Бїблїографїе ромѣнеаскѣ.

Ла „Інстїтѣтѣл Албїнеї“ саѣ пѣблїкат зрѣтѣтоарїл:

М А Ъ С О Л Е Ъ Л

дѣлѣлат дѣ

монастїреа фрѣтоаса

дѣтрѣ ферїчїта адѣчереамїнте а рѣпосатѣлѣї
т. логофѣт шї кавалер

Грїгорїе Стѣрза.

*) Преотѣл.